

skupině, jejíž příslušníci se prý nestihají, a z pocitu zkrácení může vyvěratí zášť skupiny prý zkrácené proti skupině, již prý se nadřazuje. Nelze proto shledati právní omyl v tom, že nalézací soud shledává ve zjištěném projevu stěžovatelově výrok takového rázu, že popuzoval k zášti proti české národnosti, to tím méně, že soud odůvodňuje závěr poukazem na dojem svědků (posluchačů), že řeč obžalovaného byla štvavou, kterýžto poukaz jest arcit' seslaben poukazem na další dojem svědků, že řeč směřovala k tomu, aby česká strana nebyla volena, nýbrž jen strana polská. Avšak zákonem stíhané popuzování je činností úmyslnou. Projevem, o který jde, jest proto skutková podstata přečinu Šu 14 čís. 3 zmíněného zákona naplněna jen tehdy, směřoval-li úmysl obžalovaného k tomu, by nastal onen účinek, jaký z projevu objektivně nastati mohl, nebo, byl-li si obžalovaný při nejmenším vědom toho, že z jeho projevu onen účinek nastati může, pojav takto účinek ve svůj úmysl. Po této subjektivní stránce rozhodovací důvody první stolice o skutku obžalovaného neuvažují a nezjišťují, zda učinil stěžovatel projev, o který jde, v úmyslu neb alespoň u vědomí shora vytčeném. Takových úvah a zjištění bylo třeba. Nesl-li se úmysl obžalovaného směrem, svědky naznačeným, aniž si byl vědom, že používá k volební agitaci pro určitou stranu projevu, z něhož naznačený účinek nastati může, nelze ho činiti zodpovědným za nebezpečí, jaké mohlo — aniž tomu obžalovaný chtěl a aniž je předvídal — z jeho řeči nastati pro národnostní mír mezi různými skupinami obyvatelstva vzbuzením záští jedné proti druhé. Oproti tomu zodpovídá obžalovaný za toto nebezpečí s hlediska Šu 14 čís. 3 zmíněného zákona, pak-li směřoval jeho úmysl přímo k popuzování k zášti proti české skupině obyvatelů obce, o kterou jde, pro jejich národnost a nebo, pakli byl si alespoň vědom, že tento účinek z jeho projevu nastati může. Pro nedostatek onoho zjištění není skutková podstata trestného činu, jímž byl obžalovaný za vina uznán, opodstatněna zjištěnými skutečnostmi po stránce subjektivní. Odsuzující výrok spočívá na nesprávném použití zákona. Bylo jej z důvodu čís. 9 písm. a) Šu 281 jako zmatečný zrušiti, aniž bylo třeba, zabývatí se ostatními vývody stížnosti. Pro doličenou nedostatečnost skutkových zjištění nelze se obejítí bez nového hlavního přelíčení ve stolici první. Stížnosti bylo proto se souhlasem generálního prokurátora podle Šu 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 vyhověno ihned v zasedání neveřejném.

Čís. 1574.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Souběh trestního zákona (§ 305) se zákonem na ochranu republiky (§ 15).

Pod skutkovou podstatu Šu 15 zákona (§u 305 tr. zák.) spadá již všeobecné podněcování k individuálně neurčitým trestným činům.

Ustanovení Šu 305 tr. zák. jest mírnějším.

(Rozh. ze dne 28. března 1924, Kr II 454/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 4. srpna 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přechinem proti veřejnému pokoji a řádu podle Šu 305 tr. zák., — mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se ustanovení Šu 41 čís. 3 zák. na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., jímž — podle Šu 44 s účinností ode dne 8. dubna 1923 — zrušena byla první věta Šu 305 tr. zák., zmateční stížnost namítá, patrně s hlediska důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a 10 Šu 281 tr. ř., především, že, počínajíc dnem účinnosti onoho zákona, nesmělo již dojít k odsouzení podle zákonného ustanovení, které bylo zrušeno, nýbrž že bylo na místě, zkoumati, nespadá-li snad skutková podstata, stíhaná veřejnou obžalobou, pod ustanovení zákona na ochranu republiky, a že by, pokud by se tato ustanovení kryla s předpoklady Šu 305 tr. zák., smělo za daných okolností dojít k odsouzení podle zák. na ochr. rep. V projednávaném případě šlo prý, ač ovšem jen, byly-li zde zákonné předpoklady, o zločin podle Šu 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., kdežto při výměře trestu bylo prý použití nepoměrně mírnější trestní sazby Šu 305 tr. zák. Zmateční stížnost dovozuje dále, že předpoklady skutkové podstaty onoho zločinu nejsou v tomto případě splněny ani po stránce objektivní ani ve směru subjektivním. Nehledě prý k tomu, že zcela všeobecné vyzývání nestačí, nemůže dle názoru zmateční stížnosti býti řeči o podněcování k hromadnému (společnému) páchání trestného činu, není prý zjištěno, ani prý nelze dokázati, jaká výzva byla obsažena ve slovech letáků: »Němci nemají narukovati (Deutsche haben nicht einzurücken)«, zda k nedostavení se k odvodu, či k nenastoupení presenční služby, či ke cvičení ve zbrani či konečně k činné službě za mobilisace, tak že prý čin, obžalovaným za vinu kladený, ani skutkové podstatě přečinu podle Šu 56 branného zákona podřaditi nelze. Zmateční stížnost je v nepravu. Rozsudek neponechává otázku, již se dotýká zmateční stížnost, nepovšimnutu. V jeho rozhodovacích důvodech se uvažuje, že by jednání obžalovaných bylo lze podřaditi ustanovení Šu 15 čís. 1 po případě čís. 3 zákona na ochranu republiky, že však nalézacím soudem bylo vzhledem k předpisu článku IX. uvozovacího patentu k trestnímu zákonu podřaděno ustanovení Šu 305 tr. zák., jelikož předpisy zákona na ochranu republiky podrobuji jednání obžalovaných přísnější trestní sazbě, než Š 305 tr. zák.

Toto právní hledisko dlužno v podstatě schváliti, ač ovšem z obou trestních ustanovení Šu 15 zák. na ochr. rep., uvedených v rozsudkových důvodech, přichází jako předpis u srovnání s číslem 1 speciálnější v úvahu správně jen ustanovení čís. 3, shora naznačené námítky a pochybnosti zmateční stížnosti jeví se však vesměs bezpodstatnými. Skutkovým podstatám jak zločinu podle Šu 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky tak přečinu podle Šu 305 tr. zák. podléhá rozsudkem zjištěná výzva obžalovaných k Němcům, aby narukovali k vojenské službě, bez ohledu na to, ke kterému z přečinů podle §§ 47 až 51 branného zá-

kona obžalovaní jí podněcovali (vybízelí a svěsti hleděli). Naopak lze vším právem říci, že čin obžalovaných jeví se tím povážlivějším, že všeobecným zněním výzvy hleděli docílití toho, by ti, jimž výzva byla určena, povinností, uložených jim branným zákonem, neplnili, kdykoli a v jakémkoli způsobu by se jim dostalo povolávacích rozkazů k nastoupení vojenské služby. Tím pozbývá zároveň všeho významu i další námitka zmateční stížnosti, že se v době činu (počátkem dubna 1922) nejednalo o splnění žádné z povinností k nastoupení vojenské služby, uvedených v §§ech 47 až 51 branného zákona. Výzva platila všem státním občanům určité národnosti, odpovídá tudíž pojmu podněcování k hromadnému páchání přečinů podle právě uvedených §§ů branného zákona ve smyslu Šu 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Neprávem namítá konečně zmateční stížnost, že zcela všeobecně znějící výzvy nestačí ke skutkové podstatě zločinu podle Šu 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Na rozdíl od skutkové podstaty Šu 9 tr. zák., kterou zakládá pouze vyzývání, povzbuzování nebo svádění k určitému, konkrétnímu činu trestnému, postihuje § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. stejně jako § 305 tr. zák. trestem již všeobecné podněcování k individuálně neurčitým činům trestným. Otázku, které z obou skutkových podstat, založených činem obžalovaných, dlužno čin ten podřaditi, rozřešil nalézací soud s hlediska zásady, v článku IX. uvoz. pat. k tr. zák. správně, shledav v něm skutkovou podstatu přečinu podle Šu 305 tr. zák. a použiv naň tudíž zákonného ustanovení nesporně mírnějšího, než jest předpis Šu 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., dle něhož se trestný čin, v něm stíhaný, tresce jako zločin. Že ovšem i trestní sazba Šu 305 tr. zák. je nepoměrně mírnější, než sazba Šu 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., uznává výslovně i zmateční stížnost. V důsledku těchto úvah pozbývá všeho podkladu i námitka, uplatňovaná zmateční stížností s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 1 Šu 281 tr. ř. v ten smysl, že k rozhodování o zločinu nebyl příslušným samo-soudce, že tudíž soud nebyl náležitě obsazen.

Čís. 1575.

V popohánění a šlehání koně, zapřaženého do vozu, jehož se vrchnostenská osoba držela, dlužno spatřovati skutečné násilné vztazení ruky na tuto osobu ve smyslu Šu 81 tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. března 1924, Kr I 595/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu, ze dne 5. července 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle Šu 81 a 82 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovozuje, že pro skutkovou podstatu zločinu podle Šu 81 tr. zák. nestačí pouhé překážení služebnímu úkonu vrchnostenské osoby, nýbrž že se požaduje nebezpečná pohružka nebo sku-